

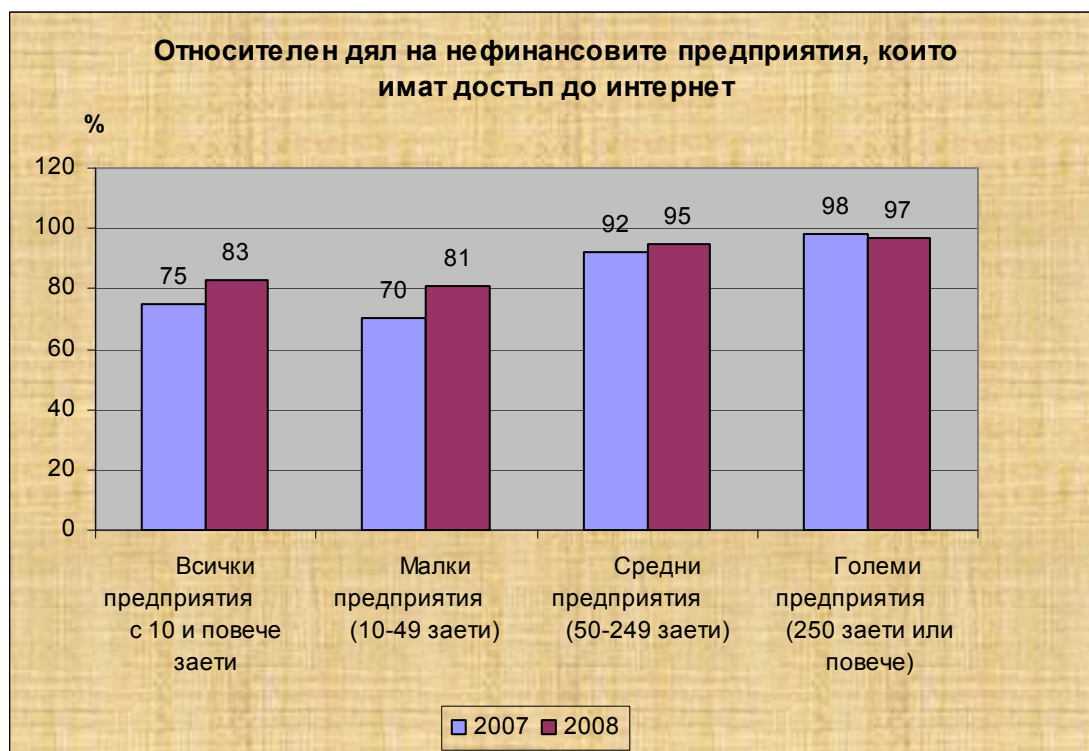

Основни резултати от изследванията за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) и е-търговия в предприятията и домакинствата проведени през 2008 година

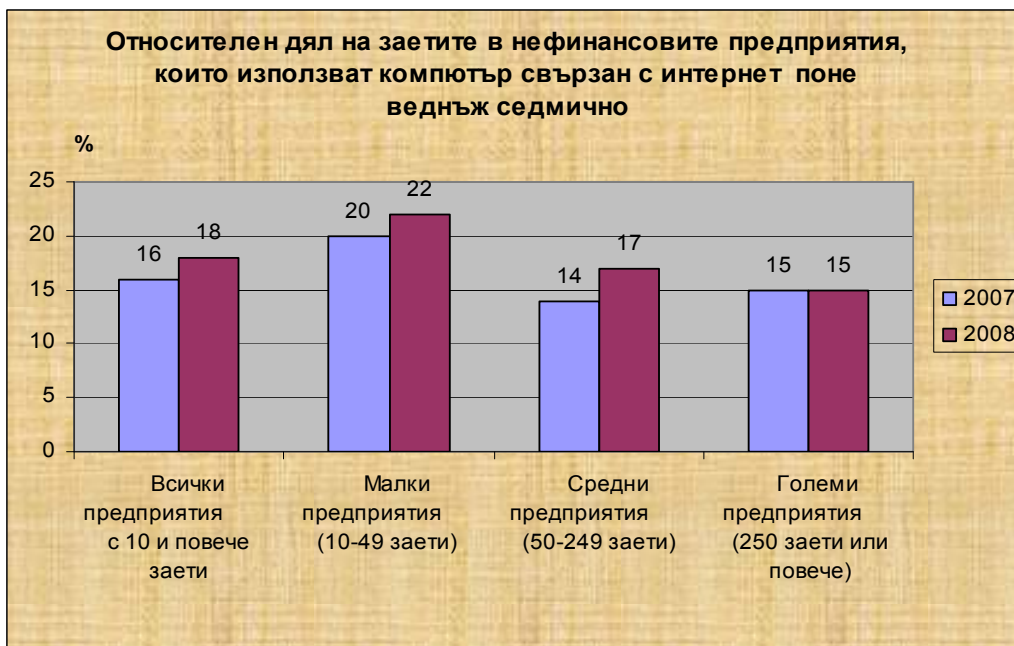
Използване на ИКТ и е-търговия в предприятията

Данните от изследването за използването на ИКТ и е-търговия в предприятията сочат, че през 2008 г. се запазва тенденцията на растеж и все по-широко приложение на ИКТ в предприятията в Република България.

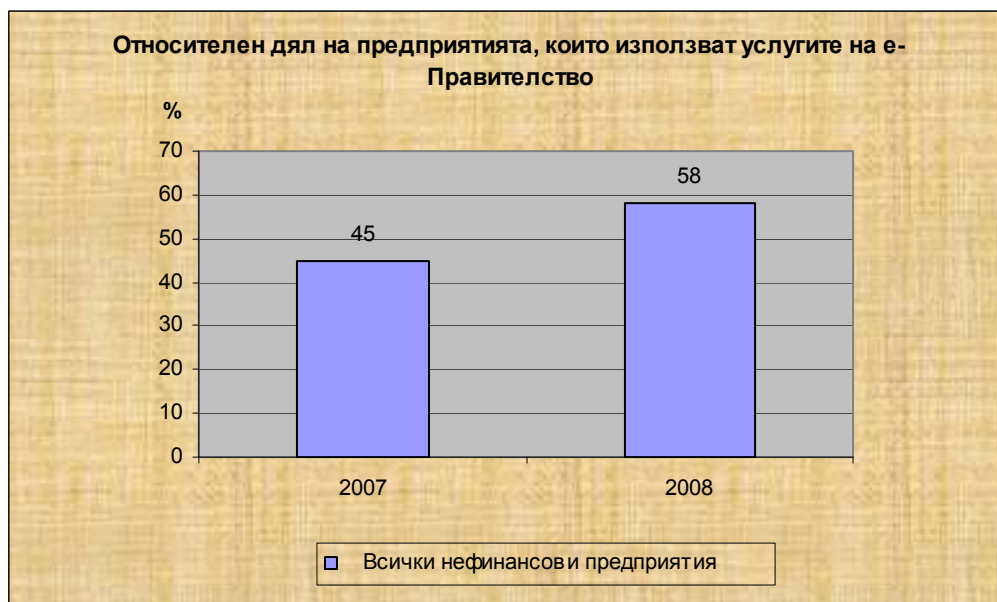
Делът на предприятията, които имат достъп до интернет е нараснал с 8% спрямо предходната 2007 година. Най-чувствително е увеличението в малките и средните предприятия (11% и 3%), докато големите компании с над 250 заети отбелязват лек спад от 1% в осигуряването на интернет достъп на служителите си.

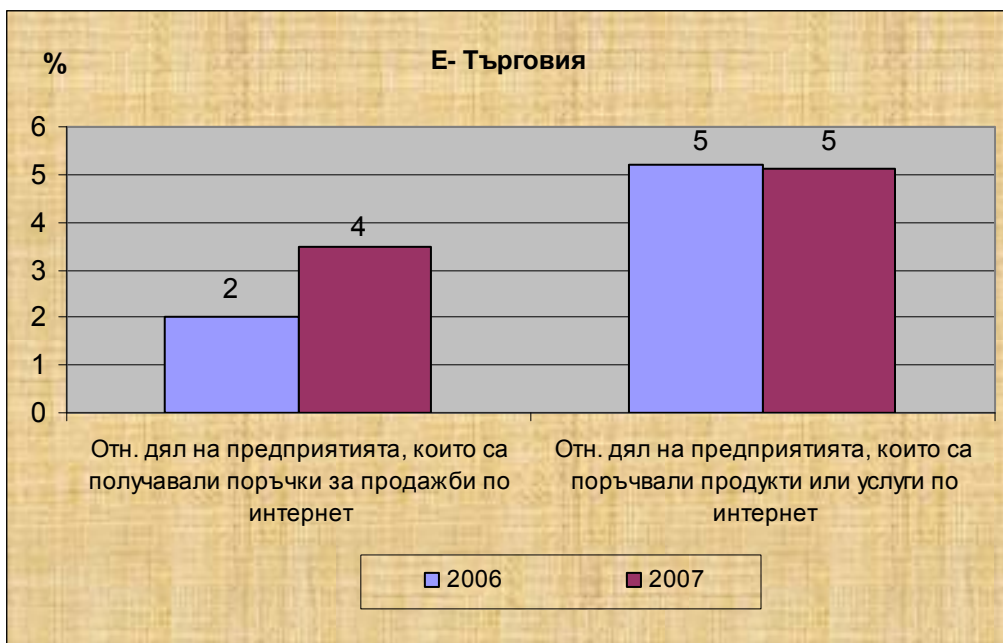
Расте и делът на заетите в предприятията, които при извършване на служебните си задължения използват компютър свързан с интернет поне веднъж седмично. През 2008 г. най-голям е делът на заетите в малките предприятия (22%), които имат възможност да работят в интернет среда и да се възползват от възможностите на съвременните технологии.

Е-управление е стратегия без алтернатива за всяко правителство, което желае да изгради приятелски ориентирана среда без бюрокрация и корупция за частния и публичния сектор и да създаде условията за висока добавена стойност в икономиката. Електронното правителство предлага широка гама от услуги за гражданите и бизнеса и делът на компаниите, които са използвали услугите на е-Правителство през 2008 г. се е увеличил с 13% спрямо предходната 2007 година.

Търговията по интернет представлява безспорно удобство със своята бързина на регистрация, възможност за проследяване на резултата от поръчките, евентуално доставки на място. Данните сочат, че все повече компании в България ориентират своята пласментна политика към използване на глобалната мрежа и делът на предприятията, които са получавали поръчки за продажби на стоки или услуги в интернет се е увеличил двукратно в рамките на една година (2%).

Използване на ИКТ от домакинствата и лицата между 16 и 74 години

Данните от изследването сочат, че всяко четвърто домакинство в България е имало достъп до интернет през 2008 година.

С 6% е нараснал относителният дял на населението, което се е възползвало от неограничените възможности, които предлагат съвременни компютърни технологии и 43% от лицата в България са посочили, че са използвали компютър през 2008 година.

Използването на компютри и интернет е предпоставка за придобиване на умения на лицата, подобряване на комуникацията и информационния ресурс, както и за използването на различните форми на е-услуги. Една трета от населението в България „сърфира“ в интернет всеки ден или поне веднъж седмично за различни цели или дейности, като от него най-активна е възрастовата група на подрастващото поколение от 16 до 24 години – 29%, следвана от лицата между 25 и 34 години, които представляват 27% от населението, което редовно използва интернет.

Относителният дял на висшистите, които се възползват от предизвикателствата, които предлага глобалната мрежа е 68%, докато от лицата със средно образование 32% „сърфират“ всеки ден или поне веднъж седмично.

От лицата, които са използвали интернет през първите три месеца на 2008 г., 24% са използвали услугите на е-Правителство за получаване на информация от публичната администрация или с цел изтегляне и/или изпращане на официални формуляри.

Методологични бележки

Изследване за използването на ИКТ от домакинствата и лицата

През 2008 година съгласно изискванията на Евростат се проведе съвместно изследване на Националния статистически институт и Европейската общност за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата и лицата. Методологията и инструментариумът на наблюдението са напълно хармонизирани с директивите на Европейския съюз и Регламента на Европейския парламент № 808/ 2004.

Основната цел на изследването е да се получат надеждни данни, които да отразяват разпространението и използването на информационно-комуникационните технологии в Република България, съпоставими с данните на останалите страни - членки на ЕС.

Обект на наблюдение са съвкупностите от обикновените домакинства в страната и живеещите в тях лица на възраст 16 - 74 години. В обекта на изследване не са включени колективните (институционалните) домакинства, а също и едночленните домакинства, които се състоят от лица под 16 и над 74 години.

Извадката обхваща 4 500 домакинства и 10 986 лица от различни региони на България. За осигуряване на представителни и с достатъчна стохастична точност резултати за съвкупностите на лицата и домакинствата е проектирана представителна

на национално и регионално ниво двустепенна гнездова извадка. Извадката е стратифицирана, като за райониращи са използвани административните области в страната (28 на брой) и местоживеенето на лицата (град, село). В резултат на стратифицирането са получени общо 56 страти (28 страти на градското и 28 страти на селското население).

Изследваният период е първото тримесечие на 2008 година.

Анкетните карти за домакинствата и лицата за 2008 г. съдържат следните пет модула:

За домакинствата:

А - Достъп до информационно-комуникационни технологии;

За лицата:

В - Използване на компютри - честота и място на използване;

С - Използване на интернет - честота и място на използване, устройства за достъп, дейности;

Д – Използване на услуги за напреднали потребители на интернет и онлайн аудио-визуално съдържание;

Е - Използване на електронна търговия, видове стоки, купувани по интернет.

В момента НСИ разполага с данни за използването на ИКТ по видове домакинства, възраст, пол, придобита степен на образование и видове заетост на лицата.

Изследване за използването на ИКТ и е-търговия в предприятията

Изследването за използването на ИКТ и е-търговия в предприятията беше част от Многонационална програма ФАР 2006 и НСИ участва в наблюдението на Общността като съблюдава изискванията на Евростат и Регламент № 808/2004 по отношение на методологията и статистическия инструментариум.

Изследването се базира на случайна пропорционално стратифицирана извадка, изчислена според процентното съотношение на стратите в генералната съвкупност.

Обемът на извадката е 4 500 предприятия, селектирани по групи на NACE и брой заети, като са подбрани три групи предприятия:

- от 10 до 49 заети (първа група);

- от 50 до 249 заети (втора група);

- 250 + (трета група).

Тъй като предприятията с над 250 заети (условно наречени трета група) се наблюдават изчерпателно, то претегляне на резултатите се прави за предприятията от първа и втора група, където действително има извадка. Това засяга предприятията със заети лица от 10 до 249.

За претегляне на резултатите се изчисляват три вида коефициенти, които условно са наречени K1, K2 и K3.

- **K1** – представлява съотношение между броя на предприятията в генералната съвкупност и броя на предприятията в успешната извадка за всяка страта;
- **K2** – съотношението между броя на заетите лица в генералната съвкупност и в извадката за всяка страта;
- **K3** – съотношението между оборота на предприятията в генералната съвкупност и оборота на предприятията в извадката за всяка от 30-те страти.

Съгласно методологическите изисквания на Евростат статистическата грешка се изчислява за някои показатели за малките, средните и големите предприятия, както и общо за всички предприятия, разпределени по 15-те групи дейности по NACE.

НСИ разполага с данни за използването на ИКТ и е-търговия в предприятията както следва:

1. Използване на компютри и компютърни мрежи;
2. Достъп и използване на интернет;
3. Автоматизиран обмен на данни;
4. Електронен обмен на информация в системите за управление на веригата за доставки (Supply Chain Management);
5. Автоматизиран обмен на информация в рамките на предприятието;
6. Електронна търговия.